

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-59-110>

УДК 338.24:346.5

Єрмак Галина Іванівна

аспірантка,

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4794-7595>**Halyna Yermak**

National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic"

**РЕГУЛЯТОРНІ ПРОЦЕСИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ:
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ****REGULATORY PROCESSES OF FORMING THE SYSTEM
FOR ENSURING BUSINESS ECONOMIC SECURITY:
CONCEPTUAL FOUNDATIONS**

Анотація. У статті здійснено обґрунтування концептуальних засад регуляторних процесів формування системи забезпечення економічної безпеки бізнесу. Обґрунтовано сутність цих процесів, що полягає у забезпеченні збалансованої взаємодії державного регулювання, корпоративного управління та ринкових інструментів саморегуляції, сукупна дія яких формує адаптивне середовище економічної безпеки бізнесу. Запропоновано авторський підхід до розуміння структурного виміру регуляторних процесів, в межах якого виокремлено три взаємопов'язані їх підсистеми: нормативно-правову, інституційно-організаційну та економіко-управлінську. Доведено, що концептуалізація регуляторних процесів як цілісної багаторівневої системи дозволяє поглибити теоретичне розуміння механізмів формування системи забезпечення економічної безпеки бізнесу в Україні в сучасних умовах.

Ключові слова: економічна безпека, бізнес, регуляторні процеси, державна політика, дерегуляція, інституційне забезпечення.

Summary. The article substantiates the conceptual foundations of regulatory processes involved in the formation of the system for ensuring business economic security. The essence of these processes is revealed as ensuring a balanced interaction between state regulation, corporate governance, and market-based instruments of self-regulation, the cumulative effect of which creates an adaptive environment for business economic security. The author proposes an original approach to understanding the structural dimension of regulatory processes, within which three interrelated subsystems are distinguished: regulatory and legal, institutional and organizational, and economic and managerial. The regulatory and legal subsystem forms the legal framework for business functioning, defines the rules of competition, protection of property rights, tax regulation, investment and anti-corruption policy, while its stability and predictability serve as the basic condition for economic security. The institutional and organizational subsystem ensures the coordination of actions among state, sectoral, and corporate regulators, and creates the conditions for the development of monitoring, auditing, compliance, and crisis management institutions. The economic and managerial subsystem encompasses financial incentives, tax preferences, anti-crisis instruments, and state support programs aimed at enhancing the resilience of businesses to internal and external threats. It is proved that the conceptualization of regulatory processes as an integral multilevel system makes it possible to deepen the theoretical understanding of the mechanisms for forming the system of ensuring business economic security in Ukraine under current conditions. The practical value of the study lies in the possibility of using its results as a theoretical and methodological basis for further improvement of state regulatory policy, strengthening the institutional environment of business functioning, and developing effective mechanisms to enhance business resilience under conditions of growing uncertainty, wartime challenges, and the post-war transformation of the economy.

Keywords: economic security, business, regulatory processes, state policy, deregulation, institutional support.

Постановка проблеми. Формування ефективної системи забезпечення економічної безпеки бізнесу є складним багаторівневим процесом, що перебуває під постійним впливом регуляторних механізмів, визначених як на державному, так і на корпоративному рівнях. У сучасних умовах

глобальної економічної турбулентності, зростання геополітичних ризиків, цифровізації бізнес-середовища та інституційних трансформацій саме регуляторні процеси виступають ключовим чинником стабілізації та розвитку економічного простору підприємств [5]. Вони формують

нормативно-правові, організаційно-управлінські та фінансово-економічні рамки, у межах яких бізнес реалізує стратегії захисту своїх інтересів, мінімізації загроз і відновлення стійкості.

Регуляторні процеси у сфері економічної безпеки бізнесу відображають системну взаємодію державних інститутів, фінансових структур, суб'єктів господарювання та громадянського суспільства, що спрямована на підтримання збалансованості між свободою підприємницької діяльності та необхідністю контролю за ризиками, які виникають унаслідок ринкових дисбалансів [1]. Їх сутність полягає у створенні адаптивного механізму узгодження інтересів економічних агентів, у якому превентивні, стимулювальні та обмежувальні інструменти формують комплексну систему управління безпековими процесами.

З теоретико-методологічної точки зору регуляторні процеси визначаються як динамічний компонент інституційного середовища економічної безпеки, що забезпечує формування, трансформацію та реалізацію управлінських рішень, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності й життєздатності бізнесу. Саме через регуляторний вплив здійснюється структуризація економічних відносин, формуються правила доступу до ресурсів, визначаються стандарти фінансової прозорості, трудової безпеки, інноваційної діяльності та соціальної відповідальності.

Отже, дослідження сутнісних характеристик регуляторних процесів формування системи забезпечення економічної безпеки бізнесу дозволяє поглибити розуміння механізмів взаємодії держави й бізнесу, визначити критичні параметри ефективності регулювання та окреслити напрями вдосконалення політики економічної безпеки в умовах глобальних викликів і трансформацій національного господарства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Актуальність проблематики зміцнення економічної безпеки бізнесу підтверджується науковими працями. Дослідження вчених охоплюють питання уточнення категоріального апарату, структуризації складових безпеки та обґрунтуванню напрямів зміцнення.

Вагомий внесок у формування інституційного бачення економічної безпеки зробив Я. Жаліло, який пов'язує її забезпечення з якістю інституційного середовища, дієвістю державної політики та результативністю регуляторного впливу. У його наукових підходах економічна безпека розглядається не лише як стан захищеності, а як результат функціонування інститутів, здатних забезпечувати збалансованість економічних інтересів, знижувати деструктивний вплив загроз і формувати належні умови для стабільного розвитку підприємницької діяльності [7, 8].

Науково обґрунтованим є підхід А. Глушко та О. Марчишинець [2], відповідно до якого інституційне забезпечення державної регуляторної політики слід розглядати як сукупність державних і недержавних інституцій, що формують правові, організаційні та економічні умови для її ефективного здійснення. Такий підхід є принципово важливим для дослідження процесів формування системи забезпечення економічної безпеки бізнесу, оскільки дає змогу розглядати регуляторну політику не ізольовано, а як цілісний механізм інституційно-правового, інституційно-організаційного та інституційно-кадрового впливу на бізнес-середовище.

У праці Л. Вербівської та інших науковців [4] регуляторну політику розвитку підприємництва визначено як складову державного регулювання, спрямовану на підвищення якості публічного управління, створення сприятливого нормативного простору для функціонування підприємництва, посилення його конкурентоспроможності та ролі у забезпеченні економічної безпеки національної економіки. Автори також наголошують, що недосконалість і неефективність регуляторної політики безпосередньо підриває стабільність підприємницького сектору й, відповідно, економічну безпеку.

Вагоме місце в науковому дискурсі посідають праці, присвячені регулюванню економічної безпеки. Так, О. Титаренко узагальнює системний, функціональний, суб'єктний і комплексний підходи до регулювання економічної безпеки та пропонує визначити її як систему узгоджених політик державних інституцій, спрямованих на виявлення, запобігання та подолання внутрішніх і зовнішніх загроз [10]. Особливу увагу автор приділяє фінансово-економічним, інституційним і правовим інструментам регулювання, що є методологічно важливим для дослідження регуляторних процесів у площині економічної безпеки бізнесу.

В умовах воєнного стану в Україні помітно активізувалися наукові дослідження, присвячені державній політиці стимулювання підприємництва, зокрема питанням дерегуляції господарської діяльності, цифровізації адміністративних процедур, розвитку грантових механізмів, релокації підприємств, упровадження локальних моделей підтримки бізнесу та зміцнення інституційної спроможності територіальних громад. Так, С. Борисова, О. Крук та О. Балашова акцентують увагу на вагомій ролі державних програм стимулювання підприємницької діяльності, насамперед кредитних і грантових інструментів, а також на необхідності усунення регуляторних бар'єрів для забезпечення стабільного функціонування суб'єктів господарювання [6]. С. Трохимішин та О. Булуй у праці [11] узагальнили успішні практики територіальних громад щодо підтримки

бізнесу на місцевому рівні та обґрунтували доцільність реалізації комплексної стратегії розвитку підприємництва, заснованої на взаємодії органів влади, бізнесу та міжнародних інституцій. У дослідженні М. Штань [12] здійснено ґрунтовний аналіз інструментарію стимулювання розвитку підприємництва, який може бути використаний державними інституціями для посилення адаптивності та стійкості бізнесу в умовах сучасних викликів.

Попри наявність значного наукового доробку у сфері дослідження економічної безпеки підприємств, в сучасних умовах актуалізується потреба в поглибленні теоретичних положень щодо сутності, змісту та особливостей регуляторних процесів як основи формування ефективної системи забезпечення економічної безпеки бізнесу в Україні.

Метою дослідження є обґрунтування концептуальних засад регуляторних процесів формування системи забезпечення економічної безпеки бізнесу в Україні в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Регуляторні процеси у сфері забезпечення економічної безпеки бізнесу правомірно розглядати як системно організовану сукупність механізмів, інструментів і процедур, спрямованих на упорядкування економічної діяльності суб'єктів господарювання, запобігання деструктивним впливам та створення сприятливих умов для сталого розвитку. Їхня сутність полягає у забезпеченні збалансованої взаємодії державного регулювання, корпоративного управління та ринкових інструментів саморегуляції, що формують адаптивне середовище економічної безпеки.

У структурному вимірі регуляторні процеси охоплюють три взаємопов'язані підсистеми, які забезпечують комплексний вплив на стабільність функціонування підприємницьких структур, формування безпечного бізнес-середовища та підвищення стійкості економічних систем до ризиків, а саме нормативно-правову, інституційно-організаційну та економіко-управлінську. Нормативно-правова підсистема визначає правові засади функціонування бізнесу, правила конкуренції, захисту прав власності, податкового навантаження, інвестиційної та антикорупційної політики. Її стабільність і передбачуваність виступають базовими умовами формування економічної безпеки. Інституційно-організаційна підсистема забезпечує узгодження інтересів суб'єктів ринку через державні, галузеві та корпоративні регулятори, створює інститути моніторингу, аудиту, комплаєнсу, антикризового управління. Економіко-управлінська підсистема формує систему фінансових стимулів, податкових преференцій, антикризових інструментів, державних програм підтримки, спрямованих

на підвищення стійкості бізнесу до внутрішніх і зовнішніх загроз.

Структуру регуляторних процесів у сфері забезпечення економічної безпеки бізнесу представлено на рисунку 1.

Нормативно-правова підсистема є базовим елементом регуляторного середовища, оскільки саме вона визначає рамкові умови реалізації господарської діяльності, забезпечує правову визначеність і прогнозованість економічних відносин. Функціональне призначення нормативно-правової підсистеми полягає у створенні прозорих правил для ведення бізнесу, формуванні передбачуваного правового поля, мінімізації правових колізій і підвищенні рівня захисту прав власності. Ефективність підсистеми безпосередньо впливає на інвестиційну привабливість країни, рівень ділової активності та ступінь довіри до державних інститутів. Недосконалість правової бази, фрагментарність регуляторних норм або їх часті зміни призводять до посилення невизначеності, зростання трансакційних витрат і поглиблення ризиків для економічної безпеки підприємств.

Основними складовими нормативно-правової підсистеми виступають:

- система законодавчих і підзаконних актів, що регулюють господарську, податкову, фінансову, трудову, антикорупційну та конкурентну політику;
- механізми правозастосування, зокрема адміністративні та судові процедури, які гарантують дотримання вимог законодавства;
- інститути контролю та нагляду – державні регулятори, які забезпечують дотримання норм економічної поведінки.

Ключовими функціями інституційно-організаційної підсистеми є координація дій суб'єктів регулювання, формування комунікаційних каналів між владою та бізнесом, розвиток партнерських механізмів управління ризиками, а також створення умов для оперативного реагування на кризові ситуації. Висока ефективність цієї підсистеми забезпечує узгодженість рішень, мінімізує дублювання функцій контролюючих органів і сприяє інтеграції національної системи безпеки у європейський простір регулювання.

Інституційно-організаційна підсистема забезпечує функціональну координацію між державою, бізнесом і громадянським суспільством у процесі реалізації політики економічної безпеки [9]. Її основу становлять:

- державні регуляторні органи (міністерства, комісії, служби, агентства), які формують політику економічної безпеки, здійснюють нагляд за дотриманням регуляторних норм і координують діяльність міжгалузевих структур;
- галузеві та професійні об'єднання бізнесу, що виступають посередниками між підприєм-

Рисунок 1 – Структура регуляторних процесів у сфері забезпечення економічної безпеки бізнесу

Джерело: розроблено автором

ствами й державою, беруть участь у розробленні нормативних актів, надають консультаційну та методичну підтримку;

– внутрішньокорпоративні інститути – служби безпеки, комплаєнс-підрозділи, аудиторські департаменти, що відповідають за реалізацію внутрішніх стандартів контролю, управління ризиками та дотримання етичних норм;

– інститути громадянського суспільства, які здійснюють незалежний моніторинг, підвищують прозорість бізнес-процесів і сприяють утвердженню принципів доброчесності.

Взаємозв'язки між чотирма ідентифікованими групами інституцій правомірно представити у вигляді наступної схеми (рис. 2).

Взаємозв'язки між основними групами інституцій у системі забезпечення економічної безпеки бізнесу мають багаторівневий та синергетичний характер.

Держава виконує провідну координуючу роль, формуючи нормативно-правові рамки, регуляторну політику та інституційну інфраструктуру. Галузеві та професійні бізнес-об'єднання виступають комунікативною ланкою між державними структурами та підприємницьким середовищем,

забезпечуючи зворотний зв'язок і участь бізнесу в розробленні рішень. Внутрішньокорпоративні інститути імплементують державні й галузеві стандарти у практику корпоративного управління, формуючи систему внутрішнього контролю, аудиту та ризик-менеджменту. Інститути громадянського суспільства здійснюють незалежний моніторинг дотримання регуляторних вимог, підвищують прозорість бізнес-процесів і сприяють утвердженню принципів доброчесності.

Таким чином, зазначені інституційні групи утворюють взаємозалежну мережу, де ефективність системи економічної безпеки визначається рівнем узгодженості дій, обміну інформацією та спільної відповідальності за сталий розвиток бізнес-середовища.

Економіко-управлінська підсистема виконує роль механізму економічного впливу на поведінку суб'єктів господарювання та виступає ключовим елементом системи забезпечення економічної безпеки бізнесу, оскільки саме вона безпосередньо впливає на фінансово-економічні результати діяльності підприємств, визначає умови їхньої стійкості, конкурентоспроможності та здатності протидіяти ризикам внутрішнього й зовнішнього

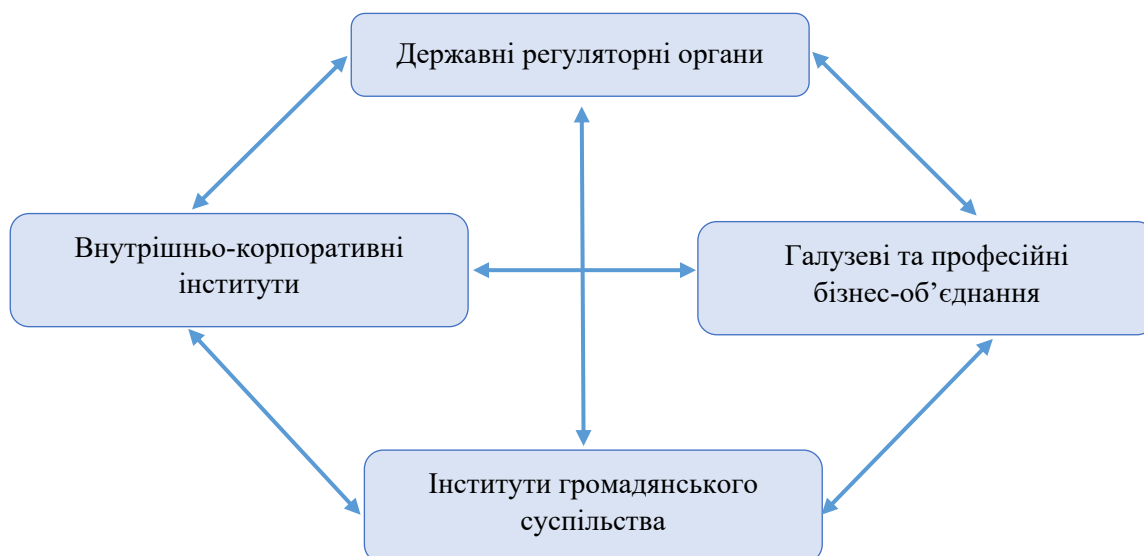

Рисунок 2 – Матриця інституційно-організаційної підсистеми регуляторних процесів у сфері забезпечення економічної безпеки бізнесу в Україні

Джерело: розроблено автором

середовища. Її складові формують комплекс економічних і управлінських механізмів, які реалізують як державні, так і корпоративні інтереси у сфері безпеки. Функції цієї підсистеми включають регулювання ділової активності через систему економічних стимулів, забезпечення ресурсної стійкості бізнесу, підтримку процесів інноваційного розвитку та формування внутрішньої культури економічної безпеки [3]. Результативність економіко-управлінської підсистеми залежить від здатності держави забезпечити баланс між стимулювальними й контрольними заходами, створити умови для передбачуваного економічного середовища та підтримати розвиток малого і середнього бізнесу.

До складу цієї підсистеми належать:

- система податкового та фінансового регулювання, що забезпечує справедливе розподілення податкового навантаження, запровадження пільг для інноваційних та експортно орієнтованих підприємств, регулювання кредитно-фінансових потоків;

- державні та корпоративні програми підтримки бізнесу, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності, стимулювання експорту, енергоефективності, цифровізації виробничих процесів;

- інструменти антикризового управління – резервні фонди, програми реструктуризації боргів, системи раннього попередження загроз, що дозволяють забезпечити фінансову стабільність у періоди турбулентності;

- механізми стратегічного планування та оцінювання ефективності, які сприяють оптимізації

ресурсів, підвищенню прибутковості й розвитку системи корпоративного управління.

Таким чином, обґрунтовані вище підсистеми утворюють інтегровану модель регуляторного середовища, у межах якої правові, організаційні та економічні інструменти взаємодіють у напрямі формування комплексної системи забезпечення економічної безпеки бізнесу. Збалансованість і взаємодоповнюваність нормативно-правової, інституційно-організаційної та економіко-управлінської підсистем є запорукою стійкого функціонування підприємств у середовищі постійних ризиків та глобальних викликів.

Розбудова такої системи передбачає не лише узгодження механізмів регулювання на макро-, мезо- та мікрорівнях, а й створення ефективних каналів інформаційного обміну між державними структурами, бізнесом і громадянським суспільством. Важливою умовою її результативності є наявність дієвих інститутів, здатних адаптувати регуляторні підходи до динаміки зовнішніх і внутрішніх загроз, а також формування системи превентивного управління ризиками. Ключовою детермінантою ефективності регуляторного середовища виступає узгодженість стратегічних цілей державної політики з інтересами суб'єктів господарювання, що забезпечує не лише економічну стабільність, але й підвищення конкурентоспроможності національної економіки. З цієї позиції економічна безпека бізнесу розглядається як елемент ширшої системи національної безпеки, у межах якої зростає роль корпоративної відповідальності, фінансової прозорості та етичних стандартів управління.

Висновки. Отже, проведене теоретико-методологічне обґрунтування дозволяє сформувати цілісне бачення регуляторних процесів формування системи забезпечення економічної безпеки бізнесу як системно організованої сукупності механізмів, інструментів і процедур, спрямованих на упорядкування економічної діяльності суб'єктів господарювання, запобігання деструктивним впливам та формування сприятливих

умов для їх сталого розвитку. Формування інтегрованої моделі регуляторного середовища передбачає комплексне поєднання державного впливу, саморегулювання бізнесу та суспільного контролю, що створює умови для підтримання стійкої економічної рівноваги, розвитку людського капіталу та підвищення адаптивності підприємств до трансформацій глобального економічного простору.

Список використаних джерел:

1. Glushko A. D. Directions of Efficiency of State Regulatory Policy in Ukrain. *World Applied Sciences Journal*. Pakistan: International Digital Organization for Scientific Information. 2013. No. 27(4). P. 448–453.
2. Glushko A., Marchyshynets O. Institutional Provision of the State Regulatory Policy in Ukraine. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. 2018. No. 9(3(33)). P. 941–948. DOI: [https://doi.org/10.14505/jarle.v93\(33\).18](https://doi.org/10.14505/jarle.v93(33).18)
3. OECD. OECD Economic Surveys: Ukraine 2025. OECD Publishing, Paris. 2025. DOI: <https://doi.org/10.1787/940cee85-en>
4. Verbivska L., Lagodiienko V., Filyppova S., Papaika O., Malin O., Neustroiev Y. Regulatory policy of the entrepreneurship development as a dominant of economic security of the national economy. *International Journal of Safety and Security Engineering*. 2022. No. 12(5). P. 543–552. DOI: <https://doi.org/10.18280/ijssse.120501>
5. Yermak H. State policy on economic security for business: strategic guidelines. International scientific and practical internet conference “Hundredth Economic and Legal Discussions. Series: Social Sciences and Humanities”. September 25–26, 2025, Opole, Poland. 2025. P. 5–6.
6. Борисова С., Крук О., Балашова О. Підтримка та фінансування підприємницької діяльності в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-107>
7. Жаліло Я. А. Інституційна обумовленість і суб'єктність формування економічних стратегій : дис. ... Київ : ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України», 2016.
8. Жаліло Я. А. Подолання функціональних деформацій економічної політики в умовах інституційної невизначеності. *Економіка України*. 2026. Т. 69. № 1. С. 3. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2026.01.003>
9. Ківшик О. Удосконалення інституційного забезпечення державної регуляторної політики в аспекті зміцнення безпеки стратегічно важливих підприємств України. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 4. С. 215–222. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.4.215.222>
10. Титаренко О. Зміст регулювання економічної безпеки України на сучасному етапі її розвитку. *Економіка та суспільство*. 2025. № 72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-80>
11. Трохимішин С., Булуй О. Підтримка бізнесу в громадах в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2025. № 77. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-77-34>
12. Штань М. В. Державна політика стимулювання розвитку підприємництва. *Академічні візії*. 2024. № 38. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1729>

References:

1. Glushko, A. D. (2013). Directions of Efficiency of State Regulatory Policy in Ukrain. *World Applied Sciences Journal*. Pakistan: International Digital Organization for Scientific Information, no. 27 (4), pp. 448–453.
2. Glushko, A., & Marchyshynets, O. (2018). Institutional provision of the state regulatory policy in Ukraine. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, no. 9(3(33)), pp. 941–948. DOI: [https://doi.org/10.14505/jarle.v93\(33\).18](https://doi.org/10.14505/jarle.v93(33).18)
3. OECD. (2025). *OECD Economic Surveys: Ukraine 2025*. OECD Publishing, Paris. DOI: <https://doi.org/10.1787/940cee85-en>
4. Verbivska, L., Lagodiienko, V., Filyppova, S., Papaika, O., Malin, O., & Neustroiev, Y. (2022). Regulatory policy of the entrepreneurship development as a dominant of economic security of the national economy. *International Journal of Safety and Security Engineering*, no. 12(5), pp. 543–552. DOI: <https://doi.org/10.18280/ijssse.120501>
5. Yermak, H. (2025). State policy on economic security for business: strategic guidelines. *International scientific and practical internet conference “Hundredth Economic and Legal Discussions. Series: Social Sciences and Humanities”*. September 25–26, 2025, Opole, Poland. P. 5–6.
6. Borisova, S., Kruk, O., & Balashova, O. (2024). Pidtrymka ta finansuvannia pidpriemnytskoi diialnosti v umovakh voiennoho stanu [Support and funding for business activities under martial law]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-107> (in Ukrainian)
7. Zhalilo, Ya. A. (2016). *Instytutsiina obumovlenist i subiektnist formuvannia ekonomichnykh stratehii* [Institutional conditionality and subjectivity of economic strategy formation]: dys. ... Kyiv: DU “In-t ekonomiky ta prohnouzuvannia NAN Ukrainy” (in Ukrainian)
8. Zhalilo, Ya. A. (2026). Podolannia funktsionalnykh deformatsii ekonomichnoi polityky v umovakh instytutsiinoi nevyznachenosti [Overcoming functional distortions in economic policy amid institutional uncertainty]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 69(1), pp. 3. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2026.01.003> (in Ukrainian)

9. Kivshyk, O. (2022). Udoskonalennia instytutsiinoho zabezpechennia derzhavnoi rehuliatornoї polityky v aspekti zmitsnennia bezpeky stratehichno vazhlyvykh pidpriemstv Ukrainy [Improving the institutional framework for state regulatory policy with a view to strengthening the security of Ukraine's strategically important enterprises]. *Innovation and Sustainability*, no. 4, pp. 215–222. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.4.215.222> (in Ukrainian)

10. Tytarenko, O. (2025). Zmist rehuliuвання ekonomichnoi bezpeky Ukrainy na suchasnomu etapi yii rozvytku [The nature of Ukraine's economic security policy at the current stage of its development]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-80> (in Ukrainian)

11. Trokhymyshyn, S., & Bului, O. (2025). Pidtrymka biznesu v hromadakh v umovakh viiny [Supporting businesses in local communities during wartime]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 77. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-77-34> (in Ukrainian)

12. Shtan, M. V. (2024). Derzhavna polityka stymuliuвання rozvytku pidpriemnytstva [Government policy to promote the development of entrepreneurship]. *Akademichni vizii*, no. 38. Available at: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1729> (in Ukrainian)

Дата надходження статті: 14.04.2026

Дата прийняття статті: 05.05.2026

Дата публікації статті: 20.05.2026